

Bolesław Cieślik, Danuta Kierzkowska, Anna Michalska, Dorota Staniszewska-Kowalak, Jacek Zieliński, *Tłumacz przysięgły. Status prawny i zawodowy*. Wydawnictwo Translegis, Warszawa, 2018, 321 str.

Zawód tłumacza przysięgłego cieszy się od wielu lat dużym zainteresowaniem wśród studentów i absolwentów filologii, którzy – zastanawiając się nad przygotowaniem do egzaminu na tłumacza przysięgłego – szukają informacji nie tylko na temat zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych, lecz także codziennej pracy tłumacza przysięgłego. Odpowiedzią na to zainteresowanie są książki przybliżające zawód tłumacza przysięgłego (np. D. Kierzkowska 1991, 2011; A. Kubacki 2012), do których można z całą pewnością zaliczyć także recenzowaną książkę.

Książka obejmuje trzy rozdziały, a zawarte w nich informacje dotyczące uzyskania uprawnień tłumacza przysięgłego oraz wykonywania tego zawodu pochodzą z przepisów prawa, opracowań naukowych, zaleceń stowarzyszeń tłumaczy oraz z praktyki zawodowej tłumaczy przysięgłych.

W pierwszym rozdziale przedstawiono status prawny tłumacza przysięgłego z uwzględnieniem krótkiej historii zawodu, sięgającej do 1920 roku. W oparciu o przepisy prawa omówiono warunki nabywania i utraty prawa do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, odpowiedzialność tłumaczy przysięgłych oraz warunki uznania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Zaletą książki jest uwzględnienie aktualnie obowiązujących ustaw i rozporządzeń związanych ze sporządzaniem tłumaczeń poświadczonych, np. ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, które nie są zawarte we wcześniejszym opracowaniu branżowym (por. D. Kierzkowska 2011). Ponadto szczególnie cenna jest interpretacja przepisów prawa dotyczących działalności tłumacza przysięgłego w kontekście konkretnych problemów występujących w jego codziennej pracy. Przykładowo autorzy podają możliwe przyczyny usprawiedliwiającej odmowę przyjęcia zlecenia od organów wymiaru sprawiedliwości oraz omawiają problemy związane z obliczaniem czasu pracy tłumacza ustnego. W książce można znaleźć także propozycje rozwiązań problemów, które powstają z powodu nieuwzględnienia ważnych kwestii wykonywania tego zawodu w przepisach prawa, jak np. sposób rozliczenia za stawiennictwo tłumacza w przypadku nieskorzystania z jego usług (np. w związku z odwołaną rozprawą) lub za inne usługi niż określone w ustawie/rozporządzeniu (np. odsłuchiwanie nagrań i ich tłumaczenie w formie pisemnej czy sporządzanie dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia). Przykłady z praktyki tłumacza przysięgłego bez wątpienia są interesującym elementem tej książki, gdyż z jednej strony umożliwiają adeptom zawodu wgląd w codzienną pracę tłumacza, a z drugiej strony proponują praktykującym tłumaczom konkretne narzędzia do rozwiązywania problemów powstających np. przy współpracy z orga-

nami wymiaru sprawiedliwości. Bez wątplenia książka porusza ważne problemy tej grupy zawodowej, o których co prawda ciągle mówi się w środowisku tłumaczy przysięgłych, ale nie zostały one dotychczas zebrane i omówione w świetle obowiązujących przepisów prawa.

W drugim rozdziale zawarte są zasady wykonywania zawodu w praktyce tłumacza przysięgłego, obejmujące etykę zawodu oraz wykonywanie tłumaczeń pisemnych i ustnych, które w znacznym stopniu odzwierciedlają treść komentarza do *Kodeksu tłumacza przysięgłego* (D. Kierzkowska 2011: 29 i nast.). Zalecenia te przedstawione są jednak w innej formie, gdyż nie stanowią bezpośrednio omówienia poszczególnych paragrafów kodeksu, lecz są pogrupowane tematycznie, np. tłumaczenie niewypełnionych rubryk. Taki podział tekstu bez wątplenia ułatwia pracę z książką, umożliwiając szybsze znalezienie szukanych treści. Także w tym rozdziale uwzględniono zalecenia wynikające z aktualnego stanu prawnego, np. możliwość poświadczenia tłumaczenia za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego z dnia 25 listopada 2004 r.

Trzeci rozdział książki stanowi obszerny suplement zawierający akty prawne, dokumenty i literaturę zawodową. Dla jednych będzie to przydatny zbiór ważnych dokumentów, zebranych w jednym miejscu, dla innych zbędny element książki ze względu na dostępność tych tekstów w źródłach internetowych, zwłaszcza jeżeli uwzględni się, że suplement ten obejmuje prawie połowę książki. Pewnym niedociągnięciem jest natomiast fragmentaryczne uwzględnienie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (str. 258) z pominięciem np. paragrafu 45 związanego z tłumaczeniem nazw geograficznych w aktach stanu cywilnego, do którego odnoszą się autorzy w drugim rozdziale (str. 154).

Podsumowując, książka ta stanowi obszerny zbiór informacji o zawodzie tłumacza przysięgłego i wykonywaniu tłumaczeń poświadczonych, skierowany do szerokiego grona odbiorców: dla początkujących tłumaczy może być ona nieocenionym podręcznikiem do poznania zasad sporządzania tłumaczeń poświadczonych, doświadczeni tłumacze przysięgli znajdą w niej rozwiązania wielu codziennych problemów tłumaczeniowych i związanych z wykonywaniem tego zawodu, natomiast wykładowcy, którzy nauczają tłumaczenia poświadczonego, mogą wykorzystać ją jako kompendium podstawowej wiedzy, którą należy przekazać przyszłym pokoleniom tłumaczy, propagując ujednolicenie zasad wykonywania tego typu tłumaczeń.

Bibliografia

- Kierzkowska, D. (1991), *Kodeks tłumacza sądowego*. Warszawa.
Kierzkowska, D. (2011), *Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem 2011*. Warszawa.
Kubacki, A.D. (2012), *Tłumaczenie poświadczone. Status, kształcenie, warsztat i odpowiedzialność tłumacza przysięgłego*. Warszawa.

Magdalena ŁOMZIK

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie/ Pedagogical University of Cracow

E-mail: magdalomzik@gmail.com, 